

Spis treści

Przedmowa	XIII
Wykaz skrótów	XV
Część I. Komentarz praktyczny z orzecznictwem	1
Rozdział 1. Adwokat w postępowaniu karnym jako pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego, prywatnego, powoda cywilnego, subsydiarny akt oskarżenia	9
1. Uwagi wstępne	9
2. Pełnomocnik pokrzywdzonego w postępowaniu przygotowawczym	10
3. Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego	11
4. Pełnomocnik oskarżyciela prywatnego	12
5. Pełnomocnik w sprawie z subsydiarnego aktu oskarżenia ..	14
6. Przegląd orzecznictwa	16
Rozdział 2. Prawne aspekty obrony i występowania w charakterze obrońcy w sprawie karnej	20
1. Funkcja obrońcy	20
2. Wpis na listę adwokatów	22
3. Zwolnienie z wymogu odbycia aplikacji adwokackiej	23
4. Wpis na listę radców prawnych	26
5. Zwolnienie z wymogu odbycia aplikacji radcowskiej	26
6. Uprawnienia aplikanta	30
7. Postępowanie w sprawach o wykroczenia i postępowanie karne skarbowe	33
8. Status obrońcy	33
9. Miernik staranności pracy adwokata	36
10. Zakres działania obrońcy z urzędu a podejmowanie samodzielnych działań przez stronę	38
11. Działanie obrońcy wyłącznie na korzyść klienta a etyka adwokacka	38

12. Termin do wniesienia apelacji w sytuacji złożenia zapowiedzi apelacji zarówno przez oskarżonego, jak i jego obrońcę	39
13. Żądanie obrońcy z urzędu podwyższenia wynagrodzenia za obronę	39
14. Przegląd orzecznictwa	40
Rozdział 3. Powstanie i ustanie stosunku obrony. Odmowa obrony	43
1. Wprowadzenie	43
2. Postępowanie karne – zakres ustawowego prawa do obrony w procesie karnym	44
3. Ustanowienie obrońcy z wyboru	46
4. Postępowanie karne – niemożność utożsamiania braku dokumentu potwierdzającego upoważnienie do obrony z niemożliwością tej obrony	47
5. Ustanowienie obrońcy przez inną osobę niż podejrzany lub oskarżony	48
6. Ustanowienie obrońcy z urzędu przez sąd	49
7. Prawo do obrony a zakres działania obrońcy z urzędu	51
8. Prawo skazanego do wyznaczenia mu przez sąd obrońcy z urzędu	52
9. Obrona obligatoryjna	53
10. Poddanie oskarżonego badaniom psychiatrycznym w innej sprawie a uzasadnione wątpliwości co do jego poczytalności	54
11. Znaczenie stwierdzenia ograniczonej poczytalności w innej sprawie dla przesłanek ustanowienia obrony obligatoryjnej	55
12. Cofnięcie wyznaczenia obrońcy	55
13. Okoliczności utrudniające obronę jako przesłanka obrony obligatoryjnej	56
14. Obrona obligatoryjna przed sądem okręgowym	56
15. Zasady ustanawiania obrońcy z urzędu przed sądem okręgowym jako sądem pierwszej instancji	57
16. Przedstawiciel ustawowy	58
17. Udzielenie dalszego upoważnienia innemu adwokatowi lub aplikantowi adwokackiemu	59
18. Dokonanie czynności procesowej poza siedzibą lub miejscem zamieszkania dotychczasowego obrońcy z urzędu	61
19. Przymus adwokacki	62
20. Wyznaczenie przez sąd danego adwokata obrońcą w celu sporządzenia kasacji	63

21. Wyznaczenie przez sąd danego adwokata obrońcą w celu sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania	63
22. Ustanie stosunku obrony	64
23. Odmowa obrony	65
24. Możliwość odmowy obrony z uwagi na specjalizację w innej dziedzinie prawa	66
25. Prawo odmowy obrony z innych przyczyn	67
26. Przegląd orzecznictwa	68
Rozdział 4. Obrońca w postępowaniu przygotowawczym	75
1. Uwagi wstępne	75
2. Czynność zatrzymania	75
3. Kontakt z adwokatem	77
4. Zażalenie na zatrzymanie	78
5. Natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego	79
6. Tymczasowe aresztowanie	80
7. Udział stron w posiedzeniu sądu	80
8. Zwolnienie zatrzymanego	81
9. Obliczanie terminu zatrzymania	81
10. Ponowne zatrzymanie osoby podejrzanej	82
11. Działanie obrońcy od początku postępowania przygotowawczego jako działanie w najlepiej pojętym interesie swojego klienta	82
12. Udział obrońcy w przesłuchaniu świadków – reakcja na nieprawidłowości w prowadzeniu przesłuchania	83
13. Udział obrońcy od pierwszego przesłuchania podejrzanego	85
14. Postanowienie o przedstawieniu zarzutów	86
15. Treść postanowienia o przedstawieniu zarzutów	87
16. Udostępnienie akt sprawy	88
17. Rozszerzenie i zmiana zarzutów	90
18. Udział obrońcy w czynnościach niepowtarzalnych	91
19. Udział obrońcy w innych czynnościach	91
20. Dowód z opinii biegłych	92
21. Przegląd orzecznictwa	93
Rozdział 5. Obrońca w trakcie stosowania środków zapobiegawczych	97
1. Wprowadzenie	97
2. Zastosowanie tymczasowego aresztowania	99
3. Prawo do zapoznania się z treścią wniosku o zastosowanie lub przedłużenie tymczasowego aresztowania	102

Spis treści

4. Szczególne podstawy tymczasowego aresztowania lub innego środka zapobiegawczego	104
5. Negatywne przesłanki stosowania tymczasowego aresztowania	106
6. Podstawy stosowania tymczasowego aresztowania	108
7. Stosowanie tymczasowego aresztowania w sprawach karnych gospodarczych	110
8. Postanowienie sądu o zastosowaniu tymczasowego aresztowania	111
9. Widzenie z klientem	115
10. Kontrolowanie administracji aresztu śledczego	118
11. Widzenia klienta z najbliższymi	118
12. Dostęp do telefonu	120
13. Kontrola korespondencji	122
14. Zezwolenie lub opuszczenie zakładu	122
15. Uchylenie lub zmiana środka zapobiegawczego	123
16. Czas trwania tymczasowego aresztowania	124
17. Pojęcie „szczególnej zawłości sprawy” jako przesłanka przedłużenia tymczasowego aresztowania	126
18. Niedopuszczalność usprawiedliwiania przedłużania tymczasowego aresztowania brakiem wolnych terminów rozprawy	126
19. Korzystanie przez oskarżonego ze swoich uprawnień w sposób zmierzający do przewlekania postępowania a stosowanie tymczasowego aresztowania	127
20. Zwolnienie tymczasowo aresztowanego	128
21. Inne (niż tymczasowe aresztowanie) środki zapobiegawcze	129
22. Przegląd orzecznictwa	133
Rozdział 6. Obrońca objęty klauzulą „ściśle tajne”	136
1. Wprowadzenie	136
2. Rodzaje klauzul tajności, zasady nadawania	137
3. Upoważnienie do nadania klauzuli, czas ochrony	138
4. Postępowanie sprawdzające	139
5. Pełnomocnik ochrony	139
6. Obowiązek utworzenia kancelarii tajnej	140
7. Wyłączenie zasady swobodnego dostępu do akt	141
8. Doręczenie odpisu aktu oskarżenia bez uzasadnienia	141
9. Przemówienie końcowe	144

10. Ogłoszenie wyroku	144
11. Zapowiedź apelacji	144
12. Apelacja	145
13. Treść środka odwoławczego	145
14. Zarzuty apelacyjne	147
15. Wymogi formalne apelacji	148
16. Odpowiedzialność karna i dyscyplinarna obrońcy	149
17. Przegląd orzecznictwa	150
Rozdział 7. Udział obrońcy w czynnościach po zamknięciu postępowania przygotowawczego, a przed rozpoczęciem postępowania sądowego przed sądem pierwszej instancji	152
1. Wprowadzenie	152
2. Odpowiedź na akt oskarżenia	155
3. Termin na złożenie odpowiedzi	156
4. Wniosek o skazanie bez rozprawy	156
5. Udział w posiedzeniu	159
6. Cofnięcie zgody na skazanie bez przeprowadzania rozprawy	159
7. Warunkowe umorzenie postępowania karnego	160
8. Podjęcie postępowania karnego	162
9. Wniosek o warunkowe umorzenie postępowania karnego. Wyrok	163
10. Podjęcie postępowania warunkowo umorzonego	165
11. Przygotowanie klienta do postępowania przed sądem	166
12. Przegląd orzecznictwa	169
Rozdział 8. Udział obrońcy w rozprawie głównej, przesłuchaniu oskarżonych, świadków, biegłych i eksperymencie procesowym	175
1. Uwagi wstępne	175
2. Przygotowanie rozprawy	176
3. Jawność rozprawy głównej	177
4. Odczytanie aktu oskarżenia	179
5. Przesłuchanie oskarżonego	180
6. Tryb przesłuchania	180
7. Inicjatywa dowodowa	181
8. Wymagania formalne wniosku dowodowego	182
9. Oddalenie wniosku	183
10. Cofnięcie wniosku dowodowego	184
11. Zakazy dowodowe	184

Spis treści

12. Tryb przesłuchiwania	186
13. Przesłuchanie biegłych	187
14. Eksperyment procesowy	188
15. Dodatkowe dowody	189
16. Rozszerzenie aktu oskarżenia	190
17. Zmiana kwalifikacji prawnej	190
18. Zamknięcie przewodu sądowego	191
19. Głosy stron	192
20. Przegląd orzecznictwa	195
Rozdział 9. obrońca w postępowaniu apelacyjnym przed sądem drugiej instancji	201
1. Wyrokowanie	201
2. Wniosek o uzasadnienie	202
3. Wniosek o uzasadnienie wyroku w postępowaniu przyspieszonym	203
4. Dalsze uwagi praktyczne	203
5. Ograniczony zakres uzasadnienia	204
6. Treść uzasadnienia	204
7. Apelacja	205
8. Zakres zaskarżenia	206
9. Wskazanie zarzutów	208
9.1. Uwagi wstępne	208
9.2. Zarzut obrazy prawa materialnego	211
9.3. Zarzut obrazy prawa procesowego	213
9.4. Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych	215
9.5. Zarzut rażącej niewspółmierności kary	218
9.6. Sposoby przedstawiania zarzutów	219
10. Wnioski apelacyjne	221
11. Uzasadnienie apelacji	223
12. Przegląd orzecznictwa	224
Rozdział 10. obrońca w postępowaniach szczególnych	230
1. Postępowanie uproszczone	230
2. Postępowanie nakazowe	232
3. Postępowanie przyspieszone (sąd 24-godzinny)	234
4. Przegląd orzecznictwa	244
Rozdział 11. obrońca w postępowaniu kasacyjnym	248
1. Wprowadzenie	248
2. Wymogi formalne kasacji	249
3. Wyznaczenie obrońcy z urzędu do postępowania kasacyjnego	252

4. Przymus adwokacko-radcowski	254
5. Wnioski kasacji	254
6. Rodzaje postępowań po uprawomocnieniu się orzeczenia ...	255
7. Przegląd orzecznictwa	256
Rozdział 12. Wznowienie postępowania karnego – uwagi adwokackie	261
1. Wprowadzenie	261
2. Weryfikacja prawdziwości nowych faktów i dowodów	262
3. Środki odwoławcze	263
4. Przegląd orzecznictwa	263
Rozdział 13. Obrońca w postępowaniu wykonawczym. Warunkowe przedterminowe zwolnienie	265
1. Uwagi wstępne	265
2. Przesłanki warunkowego przedterminowego zwolnienia ...	266
3. Orzeczenie warunkowego przedterminowego zwolnienia – wyjątek od zasady ciągłości odbywania kary, pozytywne zachowanie w zakładzie karnym	266
4. Warunkowe zwolnienie a kara	267
5. Podstawy orzekania o warunkowym przedterminowym zwolnieniu	267
6. Obowiązek przedterminowego zwolnienia w sytuacji ustalenia istnienia pozytywnej prognozy kryminologicznej ..	268
7. Prognoza społeczno-kryminologiczna a prognoza penitencjarna – warunkowe zwolnienie	268
8. Przynależność do podkultury przestępczej jako okoliczność istotna dla formułowania prognozy kryminologicznej	269
9. Przesłanki zastosowania warunkowego przedterminowego zwolnienia	269
10. Okres próby	271
11. Właściwość sądu	272
12. Wniosek o udzielenie warunkowego przedterminowego zwolnienia	273
13. Orzeczenie o warunkowym przedterminowym zwolnieniu ...	274
14. Zażalenie na postanowienie w przedmiocie warunkowego przedterminowego zwolnienia	275
15. Ponowne warunkowe zwolnienie	278
16. Bieg terminu do złożenia ponownego wniosku o warunkowe przedterminowe zwolnienie a zastosowanie tymczasowego aresztowania w kolejnej sprawie	278

Spis treści

17. Uznanie kary za odbyłą	279
18. Leczenie ambulatoryjne lub rehabilitacja	279
19. Warunkowe zwolnienie	280
20. Probacja na gruncie Kodeksu karnego skarbowego	281
21. Wydanie decyzji wymiarowej jako warunek orzeczenia obowiązku uiszczenia należności w sprawie o przestępstwo skarbowe	282
22. Przegląd orzecznictwa	283
Rozdział 14. Obrona w orzecznictwie Sądu Najwyższego	290
1. Omówienie tematu	290
2. Przegląd orzecznictwa	297
Część II. Wzory pism procesowych	303
1. Zgłoszenie obrońcy	305
2. Upoważnienie do obrony nieograniczonej	307
3. Upoważnienie do reprezentowania oskarżyciela prywatnego	308
4. Upoważnienie do reprezentowania oskarżyciela posiłkowego	309
5. Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa	310
6. Zażalenie na zatrzymanie	313
7. Wniosek o uchylenie tymczasowego aresztowania względnie o zmianę środka zapobiegawczego	316
8. Wniosek o uchylenie środka zapobiegawczego	319
9. Wniosek o udostępnienie akt sprawy	321
10. Wniosek o wydanie opinii o oskarżonym	323
11. Wniosek dowodowy	324
12. Wniosek o skierowanie sprawy na posiedzenie w celu warunkowego umorzenia postępowania	326
13. Subsydiarny akt oskarżenia	328
14. Sprzeciw od wyroku nakazowego	331
15. Odpowiedź na akt oskarżenia wraz z wnioskami dowodowymi	332
16. Wniosek o zwrot sprawy do prokuratury	335
17. Wniosek o przekazanie sprawy prokuratorowi w celu uzupełnienia postępowania przygotowawczego	337
18. Zażalenie na zarządzenie prokuratury odmawiające udostępnienia obrońcy treści wniosku o przedłużenie tymczasowego aresztowania	339

19. Zażalenie na postanowienie sądu w sprawie przedłużenia tymczasowego aresztowania	342
20. Zażalenie na postanowienie sądu odmawiające udostępnienia obrońcy wniosku prokuratury o przedłużenie tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego	346
21. Wniosek o sporządzenie uzasadnienia	349
22. Wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku na piśmie	350
23. Apelacja	352
24. Apelacja dotycząca obrazu przepisów prawa procesowego poprzez przeprowadzenie dowodu z nagrań uzyskanych za pomocą przestępstwa	357
25. Zaskarżenie uzasadnienia wyroku	360
26. Odpowiedź na apelację	363
27. Zażalenie na postanowienie sądu apelacyjnego w sprawie przedłużenia tymczasowego aresztowania	366
28. Kasacja	372
29. Wniosek o wznowienie postępowania	376
30. Wniosek o udzielenie warunkowego przedterminowego zwolnienia	379
Indeks rzeczowy	383